

"Una cosmovisió ha de tenir la capacitat d'integrar dretes i esquerres"

Publicat per [Jordi Vives Faig](#) [1] el 25/04/2017 - 11:33 | Última modificació: 25/04/2017 - 13:44

Qui sap el que és un intel·lectual? El segle XX en va anar ple, d'ells: Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir, Émile Zola (aquest darrer, del segle XIX), Thomas Mann, Ortega y Gasset, Elias Canetti, Joan Fuster... La seva importància i el debat intel·lectual que propiciaven és potser una mica més difícil d'entendre avui en una societat que ha fragmentat l'ensenyament fins a uns límits gairebé ridículs i ha encimbellat a l'"expert" i al tertulià. Gris és el panorama en què ens trobem; igual de gris que el dia en què vàrem entrevistar al catedràtic Jordi Casassas, un dels pocs que pot parlar amb autoritat sobre aquesta figura i un dels pocs que es pot considerar hereu d'aquesta tradició.

Jordi Casassas va néixer a Barcelona el 1948 en una època fosca de la nostra història caracteritzada pel silenci i la repressió. Així doncs, podríem veure com una certa antítesi que com a referent familiar tingués un pare comunista i una educació, a l'escola Isabel de Villena, amb altres referents liberals i catalanistes. Després d'estudiar Filosofia i Lletres es decantà per la Història Contemporània; el 1974 va signar el primer contracte com a professor a la Universitat de Barcelona, on aconseguí la càtedra l'any 1989.

Actualment és director del Grup d'Estudis d'Història de la Cultura i dels Intel·lectuals i del seu portaveu: "Cercles. Revista d'Història Cultural". A més és rector de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) i acaba de ser reelegit president de l'Ateneu Barcelonès. A principis d'aquest any sortia publicat el seu nou llibre "La voluntat i la Quimera. El noucentisme català entre la Renaixença i el marxisme", després que l'obra guanyés el Premi Carles Rahola d'assaig 2016.

En aquest llibre fas una crida a la centralitat de l'element cultural en el discurs històric. Per què necessitem, doncs, una història cultural?

Jo em faria una pregunta. Com és que malgrat tot resisteix una persona a Síria en una trinxera indeterminada o en una situació deplorable? Resisteix perquè té una forma de vida; resisteix perquè té una concepció del que vol que sigui la seva vida; resisteix perquè té una idea molt clara d'allà on ve i que se sent agredit. Hi ha gent que pot arribar a sacrificar la vida -i no cal arribar aquest extrem- per una visió del món que considera irrenunciable. Per tant, en aquest sentit, no tot és econòmic. Nosaltres hem viscut molts anys en plena crisi, i, vulguis o no, ens influeix en la forma com analitzem les coses. I a vegades són les mateixes que abans no semblaven tan greus, però que ara des d'una situació de crisi s'aguditzen i ens fan reaccionar.

La forma com nosaltres vivim o pensem que vivim, i la nostra aspiració de viure d'una determinada manera ens determinen molts comportaments, que no tindríem en unes altres circumstàncies. Aquest factor cultural no és un quadre, no és la literatura, no, és un factor que podríem dir que és cultural, polític, social, antropològic i fins i tot psicològic. La història cultural és una història transversal, interdisciplinària, no és una història segmentada, per això penso que s'ha de reivindicar.

Així doncs, hem de subordinar les qüestions políticodiplomàtiques i les socioeconòmiques a aquesta per superar la concepció de la història cultural com un simple corrent? O com hi han d'interactuar?

Em vaig formar en una època en què tot estava molt clar. Tu començaves sabent quin era el mode de producció i acabaves sabent per què s'havia pintat la Mona Lisa. Aquest mecanicisme s'ha acabat demostrant inoperant. A part que hi havia una altra cosa, també, ja que s'havia acabat fent una història molt avorrida, perquè o era ideologia pura o era història econòmica i social, en què mai sabies qui havia fet les coses, si era la classe obrera o la pèrfida burgesia. I la pròpia classe obrera i els heterodoxes d'aquell marxisme van demostrar que prenen consciència de ser-ho amb el pas del temps, en un procés històric de base cultural essencial.

Per tant no era un tema de a major explotació, major consciència i major acció. No, aquest mecanicisme no funciona en història. El que funciona és un procés històric en el qual es va prenent consciència amb aquests factors en conjunt, i això és el que fa que la història sigui atractiva i que no sigui una partida del "tres en ratlla" en la qual si tu surts primer acabes guanyant.

Sabem que has sigut fan des de la teva joventut d'Antonio Gramsci, que t'ha donat eines per valorar la figura dels intel·lectuals i la cultura en la societat.

M'ha agradat molt. M'ha influït sobretot la matisació que fa, el raonament complex que intenta fer, i això és una de les primeres experiències que em va fer adonar que hi havia coses de les quals al final no me n'explicaven res i altres que sí; que l'anàlisi històrica és apassionant quan adquireix aquesta profunditat

Podeu llegir la resta de l'entrevista a continuació: [Catalanisme, intel·lectuals i història cultural. Entrevista a Jordi Casassas](#) [2] publicat a la [Revista d'història Ab Origine. Història des de l'origen](#) [3]

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [4]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/04/25/cosmovisio-ha-de-tenir-capacitat-d-integrar-dretes-esquerres>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/vivesfj>

[2] <http://www.aboriginemag.com/catalanisme-intel%C2%B7lectuals-i-historia-cultural-entrevista-a-jordi-casassas/>

[3] <http://www.aboriginemag.com/>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/7055>